

Begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2022

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

21 december 2018

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Samenvatting.....	2
1.2	Leeswijzer	2
2	Gegevens van de stichting	3
2.1	Juridische structuur en organogram	3
2.2	Samenstelling College van Bestuur en Raad van Toezicht	4
2.3	Overzicht scholen	4
3	Strategisch beleidsplan en overige speerpunten	5
3.1	Achtergrond	5
3.2	De strategische beloftes vertaald	5
3.3	Implementatie strategisch beleidsplan	7
3.4	Financiering strategische initiatieven	8
3.5	Uitvoering nieuwe cao: compensatie onderwijstijd	8
4	Planning & control cyclus	9
5	Ontwikkeling leerlingenaantallen	11
6	Begroting 2019-2022	12
6.1	Gecomprimeerde begroting 2019.....	12
6.2	Begroting per school	13
6.3	Meerjarenbegroting 2019-2022.....	14
6.4	Toelichting begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2022	26
6.5	Ontwikkeling liquiditeit	26
6.6	Overzicht reserves en vermogenspositie	27
6.7	Risicoanalyse	31
6.7.1	Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem	31
6.7.2	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.....	32
	Bijlage 1: 'poster' met strategische beloftes en doelen 2019-2022	34

1 Inleiding

1.1 Samenvatting

In voorliggend document presenteren wij de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2019-2022 van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (verder: SOVON).

De afgelopen jaren is SOVON erin geslaagd een solide financiële positie te realiseren. Alle kengetallen vallen ruim binnen de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs. Dat fundament biedt ruimte om dit jaar een beleidsrijke begroting te presenteren en investeringsvoorstellen te doen om onze strategische ambities uit het strategisch beleidsplan 2019-2022 “Samen Vooruit!” te realiseren.

De begroting van 2019 sluit op “0”. De scholen worden nadrukkelijk opgeroepen alle toegekende middelen in te zetten. In 2019 wordt een bestemmingsreserve “kwaliteit” gevormd. Deze reserve wordt opgebouwd uit het positieve resultaat dat wij in 2018 gaan boeken. De precieze omvang van dit resultaat wordt pas na vaststelling van de Jaarrekening 2018 duidelijk.

De voornoemde bestemmingsreserve “kwaliteit” zal onder meer worden ingezet om de (mogelijke) ongunstige gevolgen van uitvoering van de nieuwe cao voortgezet onderwijs op te vangen. Uitvoering van de nieuwe cao voortgezet onderwijs impliceert enerzijds werkdrukverlichting voor docenten (minder lestijd, meer ontwikkeltijd), maar brengt anderzijds mee dat, wanneer een en ander er toe leidt dat docenten de facto één uur per week minder les zullen geven, de organisatie van de lestaak zodanig anders moet worden georganiseerd dat de onderwijstijd voor leerlingen mogelijk afneemt. Daarom is het opportuun om, gegeven de financiële positie van SOVON, de terugloop van het aantal te geven lessen niet op te vangen door middel van herijking van de lestaak maar door inzet van extra personeel waardoor de onderwijstijd en daarmee de kwaliteit van ons onderwijs behouden blijft.

Voor 2020 begroten wij een resultaat van bijna € 390.000 positief. Voor de jaren 2021 en 2022 bedraagt het begrote resultaat respectievelijk ruim € 360.000 negatief en ruim € 840.000 negatief. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 6.

1.2 Leeswijzer

De opbouw van dit document is verder als volgt:

- In hoofdstuk 2 presenteren we een aantal kerngegevens over SOVON.
- Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de strategische ambities uit het strategisch beleidsplan en andere strategische uitgangspunten voor de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2022.
- In hoofdstuk 4 schetsen we de planning & control cyclus binnen SOVON.
- In hoofdstuk 5 gaan we in op de ontwikkeling van de leerlingenaantallen in 2019 en de jaren daarna.
- In hoofdstuk 6 presenteren we de begroting en meerjarenbegroting.

2 Gegevens van de stichting

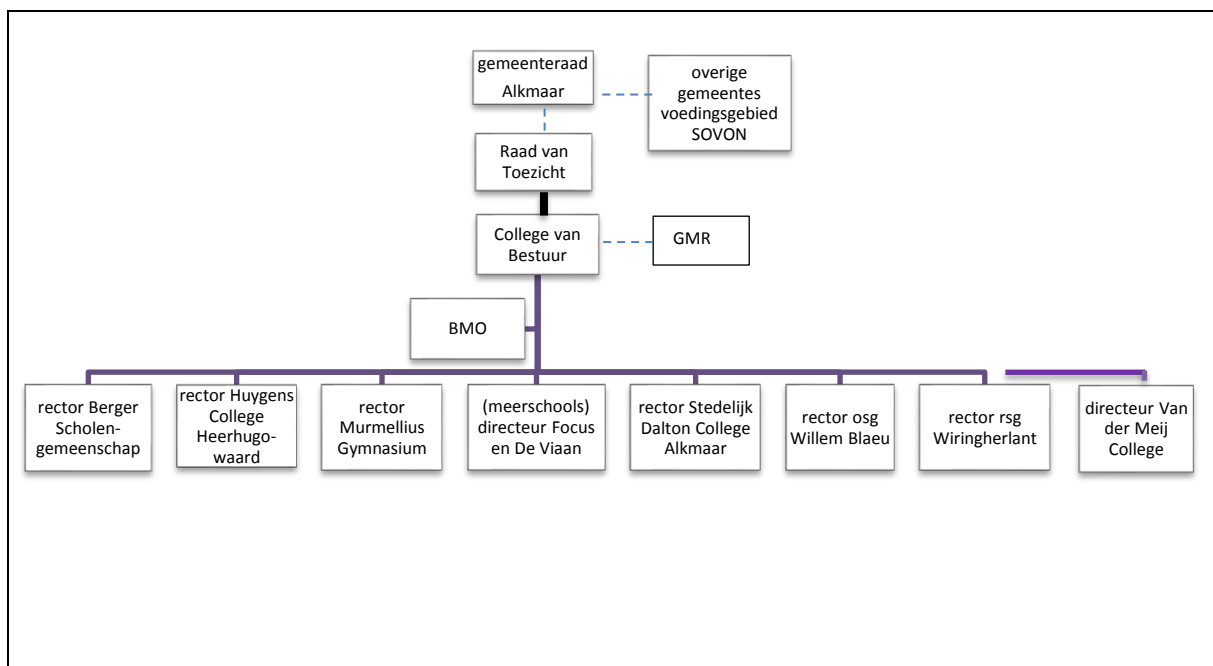
2.1 Juridische structuur en organogram

SOVON is een openbare stichting ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs. De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en (de toenmalige gemeente) Wieringermeer (momenteel Hollands Kroon) hebben in 2001 de instandhouding van de openbare school of scholen voor voortgezet onderwijs overgedragen aan de stichting.

De stichting kent een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. Als externe toezichthouder fungeert de gemeenteraad van de gemeente Alkmaar (mede namens de gemeenteraden van de overige gemeenten waarin SOVON onderwijs aanbiedt). Deze komt onder meer in beeld als de stichting voornemens is een school te openen of te sluiten en wanneer een nieuw lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd.

Belangrijke partij in de besluitvorming binnen SOVON is verder de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (verder: GMR), die advies- dan wel instemmingsrecht heeft op een reeks van onderwerpen.

De ondersteuning van bestuur en schoolleiding geschiedt door het bureau management ondersteuning (BMO). De scholen worden geleid door een rector of een directeur, de praktijkscholen Focus en De Viaan staan onder leiding van een meerschools directeur. De relatie is getekend in onderstaand organogram.

Organogram SOVON

In de organisatie van SOVON neemt het Van der Meij College een bijzondere positie in, zie ook 2.3. De directeur van deze school staat onder gezamenlijke aansturing van de bestuurder van SOVON en de bestuurder van csg Jan Arentsz.

2.2 Samenstelling College van Bestuur en Raad van Toezicht

SOVON kent een éénhoofdig College van Bestuur dat bestaat uit de heer dr. R.B.M. Rigter.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is (per 1 januari 2019) als volgt:

- Mw. mr. S. van Ketel, voorzitter.
- Mw. E. Winters MBA, lid.
- Mw. drs. K. van der Gaast, lid.
- Dhr. drs. K-W. Hau RA, lid.
- Dhr. mr. R.K. van Rijn MBA, lid (opvolger van dhr. B. Pannekeet per 1 januari 2019).

2.3 Overzicht scholen

Het bestuur van SOVON is het bevoegd gezag van negen scholen in de gemeenten Alkmaar (osg Willem Blaeu, Stedelijk Dalton College Alkmaar, Murmellius Gymnasium, praktijkschool De Viaan en het Van der Meij College), Bergen (Berger Scholengemeenschap), Heerhugowaard (Huygens College Heerhugowaard en praktijkschool Focus) en Hollands Kroon (rsg Wiringherlant). Het Van der Meij College in Alkmaar is een bestuurlijk samenwerkingsconstruct van SOVON en csg Jan Arentsz, dat bovenbouw vmbo onderwijs (vmbo-bl en -kader) verzorgt voor osg Willem Blaeu, het Stedelijk Dalton College Alkmaar en de (betreffende) vmbo-afdelingen van csg Jan Arentsz. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van de leerlingenaantallen van de genoemde scholen

Gemeente/school (brinnummer)	1-10-2017	1-10-2018
<i>Alkmaar:</i>		
osg Willem Blaeu (01XF)	1.011	943
Stedelijk Dalton College Alkmaar (19ZQ)	1.146	1.169
Murmellius Gymnasium (20AA)	866	806
De Viaan (praktijkonderwijs, 19YT)	218	221
Van der Meij College (01XF01, 02TD03, 19ZQ02)	353	320
<i>Bergen:</i>		
Berger Scholengemeenschap (16ST)	1.010	1.000
<i>Heerhugowaard:</i>		
Huygens College Heerhugowaard (19ZX)	1.141	1.121
Focus (praktijkonderwijs, 08UV)	207	208
<i>Hollands Kroon:</i>		
rsg Wiringherlant (17DD)	1.041	1.000
<i>Totaal</i>	<i>6.993</i>	<i>6.788</i>

In hoofdstuk 5 gaan we in op de voorziene ontwikkeling van de leerlingenaantallen in de komende jaren.

3 Strategisch beleidsplan en overige speerpunten

3.1 Achtergrond

Voorjaar 2018 is het nieuwe strategisch beleidsplan van SOVON voor de periode 2019-2022 vastgesteld, *Samen vooruit!* getiteld. Hierin zijn, vanuit een analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de komende periode, de strategische speerpunten voor SOVON en de scholen voor de genoemde periode uitgewerkt.

Eerste speerpunt is dat we willen zorgen dat SOVON financieel gezond blijft, maar tegelijkertijd méér willen (en moeten) investeren in ontwikkeling en vernieuwing. Daarbij gaat het onder meer om de vernieuwing van ons onderwijs en professionalisering van onze medewerkers op alle niveaus. Tweede speerpunt van “Samen Vooruit!” is dat we de interne en externe samenwerking willen versterken. Binnen SOVON gaat het dan bijvoorbeeld om gezamenlijke aanpak van ingewikkelde vraagstukken als het ziekteverzuim en personeelstekorten (o.a. in de bèta- en talenvakken en de beschikbare menskracht op middenmanagementniveau). Extern is het van belang om meer gezamenlijk op te trekken met andere besturen in de regio bij het op peil houden van het onderwijsaanbod ondanks de verwachte terugloop van leerlingenaantallen (krimp).

3.2 De strategische beloftes vertaald

Ons strategisch motto “Samen Vooruit!” hebben we vertaald in een aantal *beloftes* waaraan de interne en externe stakeholders van SOVON ons kunnen houden:

1. *We bieden onze leerlingen modern onderwijs*
Speerpunten in dit verband zijn onder meer maatwerk en flexibilisering, een ruimere inzet van ICT in ons onderwijs en een betere aansluiting met het primair onderwijs en vervolgonderwijs (door oprichting van bijvoorbeeld 10-14 of 0-18 scholen).
2. *We zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor ouders en leerlingen*
In dit kader blijven we een leidende rol vervullen in externe bestuurlijke netwerken en brengen we, in samenwerking met andere besturen, minimaal drie urgente krimpsituaties tot een structurele oplossing. Ook binnen SOVON zetten we in op een duurzame aanpak van de krimp. Uitgangspunt daarbij is dat we het huidige gevarieerde palet aan scholen willen behouden, maar we realiseren ons dat het maken van keuzes ten aanzien van de samenstelling daarvan mogelijk onontkoombaar is.
3. *We leggen de professionele lat hoog*
Belangrijk onderdeel hiervan is onder meer de uitwerking en realisatie van een SOVON-breed professionaliseringsprogramma (voor medewerkers op alle niveaus), waarmee we zowel onze gezamenlijke expertise op een nog hoger peil brengen als de interne samenwerking tussen de verschillende scholen een positieve impuls geven. De eerste SOVON professionaliseringsmiddag vindt plaats op 28 januari 2019.

4. *We houden een gezonde financiële basis en benutten die in de komende periode om te vernieuwen*
Concrete resultaten in dit verband zijn onder andere dat we de verworvenheden van een efficiënte bedrijfsvoering en centrale organisatie (bestuur en BMO) behouden en gericht financiële middelen zullen vrijmaken voor vernieuwing van onderwijs en organisatie van SOVON. Tevens maken we in dit kader werk van terugdringing van het ziekteverzuim en ontwikkelen we een strategisch personeelsplan waarin we (onder andere) het verzuim bezien in samenhang met thema's als werkdruk en vitaliteit en waarin we gerichte initiatieven ontwikkelen om kwetsbaarheden in ons personeelsbestand duurzaam te ondervangen.

In de onderstaande tabel zijn voornoemde strategische beloftes verder vertaald en geoperationaliseerd.

<i>Beloftes</i>	<i>Doelstellingen</i>
1. We bieden onze leerlingen modern onderwijs.	<p>a. We bieden iedere leerling maatwerk. Inzet is ieder kind maximale kansen te bieden en kansenongelijkheid tegen te gaan. We maken hierbij actief gebruik van bewezen onderwijskundige concepten.</p> <p>b. We maken méér gebruik van ICT in ons onderwijs.</p> <p>c. We verbeteren de aansluiting met het po (bijvoorbeeld door de vorming van 10-14 of 0-18 scholen), het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.</p> <p>Elke school heeft per doelstelling tenminste één 'SMART' (specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaatgericht, tijdgebonden) activiteit/project in het schoolplan opgenomen.</p>
2. We zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor alle leerlingen.	<p>a. We pakken samen met andere besturen in de regio de gevolgen van de krimp aan. Op tenminste drie urgente dossiers realiseren we duurzame oplossingen die in het belang zijn van leerlingen.</p> <p>b. Ook binnen SOVON kiezen we voor een strategische, duurzame aanpak van de gevolgen van de krimp. We maken en realiseren een portfolioplan. Daarin geven we aan hoe we ons onderwijs op de diverse locaties de komende vier jaar verder ontwikkelen, met het oog op behoud van een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod. Inzet is een marktaandeel van 37,5% in Noord-Kennemerland en 40% in de RPO-regio (inclusief praktijkonderwijs en rsg Wiringherlant).</p> <p>De scholen verwerken de uit a en b voortvloeiende activiteiten (voor zover op hen van toepassing) in hun schoolplan.</p>
3. We leggen de professionele lat hoog.	<p>a. We verleggen het accent van individuele scholing naar gezamenlijke, in company professionalisering op alle niveaus: OP, OOP, directie en bestuur. Daartoe ontwikkelen en realiseren we een SOVON-breed professionaliseringsprogramma. Door intensivering van de interne samenwerking delen wij meer expertise met elkaar en werken wij aan de verdere professionalisering van onze organisatie.</p> <p>b. Minstens één van onze praktijkscholen heeft het predicaat 'excellent'.</p> <p>NB. De besturen in de RPO-regio Noord-Kennemerland hebben afgesproken vooralsnog niet actief in te zetten op het behalen van het predicaat 'excellent' in de overige schoolsoorten. Dit vanwege het mogelijk perverse effect dat hiervan uitgaat (behalen van het predicaat als doel op zichzelf en als marketinginstrument). Deze afspraak heeft geen betrekking op het praktijkonderwijs. Wat betreft het praktijkonderwijs ziet SOVON kans met deze doelstelling de kwaliteit van de betrokken scholen en de</p>

<i>Beloftes</i>	<i>Doelstellingen</i>
	maatschappelijke positionering van het praktijkonderwijs een extra impuls te geven.
	c. We hebben tenminste twee geaccrediteerde OPLIS-scholen en zorgen dat de andere scholen daarvan kunnen profiteren.
	De scholen geven in hun schoolplan aan, hoe zij gebruik zullen maken van het gezamenlijke professionaliseringsprogramma én welke activiteiten zij zelf gaan ontplooiën op het vlak van gezamenlijke professionalisering binnen de school. Daarnaast verwerken de scholen die het betreft, de uit b en c voortvloeiende activiteiten in hun schoolplan.
4. We houden een gezonde basis en benutten die in de komende periode om te ontwikkelen en vernieuwen.	a. Onze scholen blijven minimaal voldoende scores op alle onderdelen van de opbrengstenkaarten van de Inspectie.
	b. We brengen en houden het ziekteverzuim (percentage en verzuimduur) onder het landelijk gemiddelde in het vo (jaarlijkse verzuimbenchmark Voion). De aanpak is onderdeel van een te ontwikkelen strategisch personeelsplan, waarin we ziekteverzuim benaderen in samenhang met thema's als werkdruk en vitaliteit en dat in essentie bedoeld is om SOVON als werkgever aantrekkelijker te maken.
	c. We behouden de verworvenheden van een efficiënte en gezonde bedrijfsvoering: de overheadkosten (schoolmanagement, OOP, BMO en bestuurder) blijven onder het landelijk gemiddelde in het vo (jaarlijkse benchmark Berenschot).
	d. We stellen een investeringsagenda op waarin is uitgewerkt aan welke van de bovengenoemde doelstellingen extra middelen worden toebedeeld (op SOVON- én schoolniveau).
	De scholen geven in hun schoolplan aan hoe zij doel a gaan realiseren. Op doel b en c krijgen de schoolleiders jaarlijks (in hun managementcontract) targets mee. In het schooljaarplan wordt aangegeven hoe deze worden gerealiseerd. Ten slotte kunnen de scholen, in het kader van punt d, een aanvraag doen voor extra investeringsmiddelen ten behoeve van realisatie van het schoolplan.

3.3 Implementatie strategisch beleidsplan

Het nieuwe strategisch beleidsplan is net voor de zomervakantie 2018 formeel vastgesteld. Daarna is het in de vorm van een 'krant' op 'tabloid'-formaat aan alle medewerkers én aan externe relaties toegestuurd. Tevens zijn de speerpunten uit het plan visueel samengevat op een 'poster' die binnen de scholen en het stafbureau wordt gebruikt als hulpmiddel in de communicatie met collega's (maar ook met relaties die ons bezoeken) over onze strategische ambities voor de komende jaren (bijlage 1 bevat een weergave van deze 'poster').

Najaar 2018 heeft, onder meer tijdens de jaarlijkse ééndaagse met bestuurder, schoolleiders en RvT, de bestuurder van SOVON geïnvesteerd in het ontwikkelen van een gezamenlijk en gedeeld beeld met de schoolleiders over de betekenis van de verschillende strategische beloftes en doelstellingen.

Eind 2018 zijn afspraken gemaakt over de implementatie van het strategisch beleidsplan. Deze implementatie ligt op twee niveaus:

- SOVON-breed

Op SOVON niveau gaan vier werkgroepen elk onder aanvoering van een rector/directeur aan de slag met de uitwerking en realisatie van organisatie-brede initiatieven rond de bovengenoemde strategische beloftes en doelen:

- a. Modern onderwijs voor alle leerlingen.
- b. Goed en gevarieerd onderwijs in de regio.
- c. Samen professionaliseren.
- d. Basis op orde, investeren in de toekomst.

Voor de zomervakantie van 2019 dient iedere werkgroep een plan van aanpak aan te leveren, inclusief begroting. Bestaande SOVON-brede werkgroepen (zoals de werkgroep HRM) worden gehandhaafd en nemen feitelijk bepaalde onderdelen van de werkzaamheden van genoemde werkgroepen op zich.

- Scholen

Het strategisch beleidsplan vormt het kader voor de beleidsplannen van de scholen van SOVON, zowel inhoudelijk als wat betreft de looptijd. Vanaf najaar van 2018 zijn de scholen doende de vertaalslag te maken van het strategisch beleidsplan naar de schoolplannen conform het geschetste in tabel 2. Scholen waarvan het huidige beleidsplan na 2018 nog doorloopt, staan daarbij voor de opgave de inhoudelijke doelstellingen van het strategisch beleidsplan in het schoolplan te verwerken. Zodra het doorlopende schoolplan eindigt, ontwikkelen deze scholen een nieuw schoolplan met een looptijd tot het eind van de nieuwe strategische periode (31 december 2022). Voor dát nieuwe schoolplan én voor scholen die in 2018 toewerken naar een nieuw meerjarig beleidsplan, gelden behalve de inhoudelijke doelstellingen en looptijd van het strategisch beleidsplan, ook de door de Inspectie aan het schoolplan gestelde eisen.

3.4 Financiering strategische initiatieven

Voor realisatie van SOVON-brede en door de scholen aangedragen initiatieven is in de periode 2019-2022 jaarlijks een bedrag van € 500.000 beschikbaar. De SOVON-brede projectplannen vormen samen met de gefinancierde plannen en initiatieven van de scholen, de *investeringsagenda* waarmee we onze strategische ambities voor de komende jaren concreet vorm en inhoud geven. Idealiter zou deze investeringsagenda ten tijde van uitwerking van deze meerjarenbegroting al beschikbaar zijn. Dit bleek een te ambitieuze doelstelling. Invulling van de investeringsagenda in het kader van het nieuwe strategisch beleidsplan zal nu plaatsvinden in de periode tot de zomervakantie van 2019.

3.5 Uitvoering nieuwe cao: compensatie onderwijstijd

Uitvoering van de nieuwe cao voortgezet onderwijs impliceert enerzijds werkdrukverlichting voor docenten (minder lestijd, meer ontwikkeltijd), maar brengt anderzijds mee dat, wanneer een en ander er toe leidt dat docenten de facto één uur per week minder les zullen geven, de organisatie van de lestaak zodanig anders moet worden georganiseerd dat de onderwijstijd voor leerlingen mogelijk afneemt. Daarom is besloten om de terugloop van het aantal te geven lessen niet op te vangen door middel van herijking van de lestaak maar door inzet van extra personeel. Hiertoe wordt het geprognosticeerde positieve resultaat over 2018 in de vorm van een nieuwe bestemmingsreserve "kwaliteit" beschikbaar gesteld om de komende drie jaar de hieruit voortvloeiende personele lasten te dekken, dit met instandhouding van de (toevoegingen en onttrekkingen aan de) bestaande bestemmingsreserves.

4 Planning & control cyclus

De voorliggende meerjarenbegroting maakt onderdeel uit van de planning & control cyclus van SOVON. Deze omvat de volgende elementen:

Strategie

- Basis voor de planning & control cyclus vormt het strategisch beleidsplan. Dit heeft een looptijd van vier jaar (2019 t/m 2022).
- De in het strategisch beleidsplan vermelde beloftes en doelstellingen zijn leidend voor het schoolplan. Het schoolplan wordt voorts gevoed door de eigenstandige ambities en doelstellingen van de betreffende school (onder meer afhankelijk van de specifieke identiteit en positionering van de school). Ook het schoolplan heeft een looptijd van vier jaar. Zoals eerder vermeld spoort momenteel de looptijd van de schoolplannen nog niet bij elke school met die van het strategisch beleidsplan. Dit wordt de komende twee jaar rechtgetrokken.

Formatie

- Beleidsmatig uitgangspunt voor de jaarlijkse vaststelling van de formatie vormt het document "Bovenschools formatieplan: uitwerking afspraken", dat een looptijd van een schooljaar kent. Met "uitwerking afspraken" wordt bijvoorbeeld bedoeld de te maken afspraken naar aanleiding van een nieuwe cao. Dit document wordt elk voorjaar vastgesteld. NB: naar aanleiding van de bespreking van dit plan in het voorjaar van 2018, is in het najaar een werkgroep aan de slag gegaan met toetsing/herijking van enkele uitgangspunten uit voornoemd document.
- Het bovenschools formatieplan vormt op zijn beurt het vertrekpunt voor vaststelling van de formatie op schoolniveau, die eveneens geldt voor een schooljaar.

Begroting

- Basis voor de jaarlijkse vaststelling van de begroting, vormt de kaderbrief, waarin de financiële uitgangspunten voor het komend begrotingsjaar staan uitgewerkt.
- Op basis van de kaderbrief stellen de schoolleiders hun schoolbegroting op, bestaande uit een jaarbegroting en een meerjarenbegroting.
- Nadat de schoolbegrotingen zijn opgesteld, wordt de SOVON-begroting uitgewerkt, eveneens bestaande uit een jaarbegroting en een meerjarenbegroting.
- De begrotingen zijn gebaseerd op kalenderjaren.

Verantwoording

- Over de voortgang bij de uitvoering van voornoemde plandocumenten doet de bestuurder eens per kwartaal verslag in een kwartaalrapportage ten behoeve van de interne en externe stakeholders van SOVON.
- De diverse kwartaalrapportages vormen de opmaat naar de jaarrekening en het jaarverslag van de stichting. Op grond van de uitkomsten van een kwartaalrapportage kan de begroting worden bijgesteld, zowel in positieve als negatieve zin.
- De schoolleider vervat belangrijke jaardoelen voor haar of zijn school, alsook meer persoonlijke ambities en ontwikkeldoelen in een managementcontract. Dit beslaat een schooljaar.

- Over de voortgang bij de uitvoering van dit managementcontract alsmede de uitvoering van de overige plandocumenten op schoolniveau levert de schoolleider twee maal per jaar een voortgangsrapportage aan. Deze voortgangsrapportage komt aan de orde in een bilateraal voortgangsgesprek met de bestuurder.

5 Ontwikkeling leerlingenaantallen

Belangrijke basis voor de uitwerking van de meerjarenbegroting 2019-2022 en de jaarbegroting 2019, vormen de leerlingprognoses die jaarlijks worden afgegeven door de schoolleiders. Vertrekpunten voor deze prognoses zijn de bestaande aanmeldingen, de verwachte uitstroom en de verwachte daling (dan wel toename) van de instroom.

Voor onderhavige meerjarenbegroting zijn de prognoses als volgt:

Gemeente/school (brinnummer)	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
<i>Alkmaar:</i>				
osg Willem Blaeu (01XF)	937	915	915	925
Stedelijk Dalton College Alkmaar (19ZQ)	1.134	1.134	1.134	1.134
Murmellius Gymnasium (20AA)	806	820	820	820
De Viaan (praktijkonderwijs, 19YT)	210	210	200	200
Van der Meij College SOVON (01XF01,19ZQ02)	320	320	303	280
<i>Bergen:</i>				
Berger Scholengemeenschap (16ST)	998	968	938	908
<i>Heerhugowaard:</i>				
Huygens College Heerhugowaard (19ZX)	1.099	1.135	1.130	1.125
Focus (praktijkonderwijs, 08UV)	208	200	200	190
<i>Hollands Kroon:</i>				
rsg Wiringherlant (17DD)	998	980	960	950
<i>Totaal</i>	<i>6.710</i>	<i>6.682</i>	<i>6.600</i>	<i>6.532</i>

De door de schoolleiders afgegeven prognoses lijken aan de positieve kant. Uit de beschikbare prognoses omtrent terugloop van leerlingenaantallen blijkt dat SOVON de komende tien jaar met een krimp te maken krijgt van rond de 20%. Het is moeilijk aan te geven op welke school deze krimp het meest zichtbaar zal worden. Wij zullen in de kwartaakrapportages en toekomstige meerjarenbegrotingen hier uitgebreid op terugkomen. Hoe dan ook zal de omvang van het personeelsbestand van SOVON in lijn gebracht moeten worden met de beschikbare inkomsten.

6 Begroting 2019-2022

6.1 Gecomprimeerde begroting 2019

 		Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	%
3	Baten				
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	59.502.149	59.409.088	59.145.435	96%
3.2	Overige overheidbijdragen	305.326	268.839	16.174	0%
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	2.500	0	0%
3.5	Overige baten	2.478.258	2.186.509	2.173.330	4%
Totaal	Baten	62.285.733	61.866.936	61.334.939	100%
4	Lasten				
4.1	Personele lasten Raet	44.225.560	45.101.059	45.668.240	74%
	Personele lasten vervanging	1.118.335	1.806.999	1.321.384	2%
	Personele lasten overig	2.723.030	2.021.845	2.002.711	3%
4.2	Afschrijvingen	2.222.041	2.216.607	2.329.657	4%
4.3	Huisvestingslasten	3.275.488	3.369.156	3.095.881	5%
4.4	Overige instellingslasten	6.425.821	6.548.109	6.917.066	11%
Totaal	Lasten	59.990.276	61.063.775	61.334.938	100%
5	Financiële baten en lasten				
5.1	Financiële baten	450	169.396	172.254	
5.2	Financiële lasten	0	169.396	172.254	
Totaal	Financiële baten en laste	450	0	0	
	Exploitatiesaldo	2.295.907	803.161	0	

6.2 Begroting per school

		samen sterke scholen											Sovon			
		01XF Willem Blaeu	08UV Focus	16ST BSG	17DD Wiringherlant	19YT De Viaan	19ZQ SDCA	19ZX Huygens	20AA Murmellius	VMC Sovon	BMO	BOV				
3	Baten															
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	7.977.852	2.863.575	7.315.499	8.499.135	3.073.507	10.086.240	9.600.220	5.999.703	3.729.704	0	0	59.145.435			
3.2	Overige overheidbijdragen	5.000	0	2.430	0	0	0	8.744	0	0	0	0	16.174			
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3.5	Overige baten	461.392	55.312	388.320	404.591	108.056	353.003	270.861	397.817	525.679	1.452.207	4.447.345	2.173.330			
	uit risicofonds vervanging	222.000	88.000	228.000	274.000	94.000	269.000	288.000	196.000	128.000	20.000	0	0			
Totaal	Baten	8.666.245	3.006.886	7.934.249	9.177.726	3.275.564	10.708.243	10.167.825	6.593.520	4.383.383	1.472.207	4.447.345	61.334.939			
4	Lasten															
4.1	Personele lasten Raet	5.986.878	2.071.508	5.421.340	6.179.203	2.140.430	7.634.278	6.751.151	4.492.292	3.052.046	1.193.654	259.844	45.668.240			
	Personele lasten vervanging	222.000	88.000	228.000	274.000	94.000	269.000	288.000	196.000	128.000	20.000	0	1.321.384			
	Personele lasten overig	196.591	110.828	151.333	303.097	150.716	283.148	268.699	133.952	109.314	46.876	248.158	2.002.711			
4.2	Afschrijvingen	210.785	66.867	221.400	300.954	98.509	411.712	273.210	398.945	175.117	30.478	141.680	2.329.657			
4.3	Huisvestingslasten	388.574	131.624	264.250	280.698	202.100	472.595	470.624	245.022	326.730	14.700	298.964	3.095.881			
4.4	Overige instellingslasten	1.661.416	550.800	1.647.926	1.839.774	599.784	1.637.509	2.116.141	1.215.760	610.714	166.500	3.368.996	6.917.066			
Totaal	Lasten	8.666.244	3.019.627	7.934.249	9.177.726	3.285.539	10.708.243	10.167.825	6.681.970	4.401.920	1.472.207	4.317.641	61.334.938			
5	Financiële baten en lasten															
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0	172.254	0	0	0	0	172.254			
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0	172.254	0	0	0	0	172.254			
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Exploitatiesaldo	0	-12.741	0	0	-9.975	0	0	-88.451	-18.537	0	129.704	0			

Resultaat ten laste van bestemmingsreserve's															
t.l.v.	Reserve verbouwingen					6.688				99.279					105.967
t.l.v.	Reserve inventaris									6.485					6.485
t.l.v.	Reserve inbreng inventaris		-											-	
t.l.v.	Reserve nieuwbouw				88.926									88.926	
	Totaal	0	0	0	88.926	6.688	0	0	105.764	0	0	0	0	201.378	

6.3 Meerjarenbegroting 2019-2022

opgave	Sovon	Aantal leerlingen	6.719	6.682	6.600	6.532	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	59.502.149	59.409.088	59.145.435	59.002.087	58.115.804	57.330.718
3.2	Overige overheidbijdragen	305.326	268.839	16.174	16.174	16.174	16.174
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	2.500	0	0	0	0
3.5	Overige baten	2.478.258	2.186.509	2.173.330	2.167.924	2.159.162	2.149.331
Totaal	Baten	62.285.733	61.866.936	61.334.939	61.186.185	60.291.140	59.496.223
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	45.343.896	46.908.058	46.989.624	46.381.411	46.246.216	46.118.617
	Personele lasten overig	2.723.030	2.021.845	2.002.711	1.936.031	1.916.125	1.895.159
4.2	Afschrijvingen	2.222.041	2.216.607	2.329.657	2.598.972	2.665.253	2.553.793
r	Huisvestingslasten	3.275.488	3.369.156	3.095.881	3.079.501	3.072.678	3.066.355
4.4	Overige instellingslasten	6.423.088	6.548.109	6.917.066	6.801.702	6.753.987	6.703.567
Totaal	Lasten	59.987.543	61.063.775	61.334.938	60.797.618	60.654.258	60.337.491
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	412	0	172.254	167.223	159.935	154.011
5.2	Financiële lasten	0	0	172.254	167.223	159.935	154.011
Totaal	Financiële baten en lasten	412	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	2.298.602	803.161	0	388.567	-363.118	-841.268

Opdracht	Opdrachtomschrijving	Aantal leerlingen	2017	2018	2019	2020	2021	2022
			Werkelijk	Begroting	Begroting			
	osg Willem Blaeu							
								
3	Baten							
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW		7.677.803	8.313.662	7.977.852	8.025.458	8.010.473	8.075.817
3.2	Overige overheidbijdragen		22.363	0	5.000	5.000	5.000	5.000
3.4	Baten werk i.o.v. derden		0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten		671.535	691.596	683.392	683.392	683.392	683.392
Totaal	Baten		8.371.701	9.005.258	8.666.245	8.713.851	8.698.866	8.764.210
4	Lasten							
4.1	Personele lasten Raet		5.838.750	6.366.238	6.208.878	6.051.391	6.116.395	6.186.294
	Personele lasten overig		310.839	197.091	196.591	196.591	196.591	196.591
4.2	Afschrijvingen		189.874	207.249	210.785	261.838	296.588	300.403
r	Huisvestingslasten		322.014	373.074	388.574	361.990	361.671	367.880
4.4	Overige instellingslasten		1.640.146	1.683.630	1.661.416	1.661.416	1.661.416	1.661.416
Totaal	Lasten		8.301.623	8.827.282	8.666.244	8.533.228	8.632.661	8.712.584
5	Financiële baten en lasten							
5.1	Financiële baten		0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten		0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten		0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo		70.078	177.976	0	180.623	66.205	51.626

Opdracht	Focus	Aantal leerlingen	208	200	200	190	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	2.761.327	2.782.147	2.863.575	2.753.437	2.747.703	2.604.871
3.2	Overige overheidbijdragen	5.112	48.343	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	199.703	143.819	143.312	143.312	143.312	143.312
Totaal	Baten	2.966.142	2.974.309	3.006.886	2.896.749	2.891.015	2.748.183
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	2.066.389	2.076.264	2.159.508	2.080.760	2.045.816	1.999.656
	Personele lasten overig	138.125	89.428	110.828	95.828	95.828	95.828
4.2	Afschrijvingen	62.380	42.482	66.867	96.227	107.553	105.892
r	Huisvestingslasten	111.944	123.596	131.624	131.066	130.916	130.881
4.4	Overige instellingslasten	513.224	542.184	550.800	543.800	543.800	543.800
Totaal	Lasten	2.892.062	2.873.954	3.019.627	2.947.681	2.923.914	2.876.057
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	-0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	-0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	74.080	100.355	-12.741	-50.933	-32.899	-127.875

Opdracht	Berger Scholengemeenschap	Aantal leerlingen	998	968	938	908	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	7.442.891	7.322.270	7.315.499	7.095.595	6.861.414	6.628.146
3.2	Overige overheidbijdragen	15.653	9.166	2.430	2.430	2.430	2.430
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	608.494	639.218	616.320	607.313	598.305	589.298
Totaal	Baten	8.067.038	7.970.654	7.934.249	7.705.337	7.462.149	7.219.874
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	5.397.088	5.555.194	5.649.340	5.482.386	5.396.916	5.290.496
	Personele lasten overig	196.655	147.333	151.333	148.183	145.033	141.883
4.2	Afschrijvingen	219.872	218.751	221.400	212.584	192.521	189.978
r	Huisvestingslasten	264.057	283.000	264.250	264.250	264.250	264.250
4.4	Overige instellingslasten	1.577.887	1.585.832	1.647.926	1.610.216	1.590.506	1.570.796
Totaal	Lasten	7.655.560	7.790.110	7.934.249	7.717.619	7.589.227	7.457.404
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	158	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	158	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	411.636	180.544	0	-12.282	-127.079	-237.530

Opdracht	rsg Wieringerlant	Aantal leerlingen	998	980	960	950	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	9.015.578	8.598.027	8.499.135	8.345.844	8.159.239	8.058.135
3.2	Overige overheidbijdragen	40.290	46.500	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	2.500	0	0	0	0
3.5	Overige baten	739.649	693.878	678.591	678.591	678.591	678.591
Totaal	Baten	9.795.517	9.340.905	9.177.726	9.024.435	8.837.830	8.736.726
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	6.480.459	6.401.743	6.453.203	6.197.172	6.165.243	6.132.227
	Personele lasten overig	508.018	342.597	303.097	296.097	279.097	262.097
4.2	Afschrijvingen	333.417	319.102	300.954	351.224	378.485	363.108
r	Huisvestingslasten	263.587	352.500	280.698	280.589	280.728	281.198
4.4	Overige instellingslasten	1.966.658	1.915.553	1.839.774	1.811.660	1.782.377	1.755.948
Totaal	Lasten	9.552.139	9.331.495	9.177.726	8.936.742	8.885.929	8.794.577
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	243.378	9.410	0	87.693	-48.099	-57.852

Opdracht	De Viaan	Aantal leerlingen	219	210	200	200	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	3.085.070	2.997.009	3.073.507	2.947.199	2.801.153	2.795.450
3.2	Overige overheidbijdragen	12.241	52.530	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	379.792	192.066	202.056	202.056	202.056	202.056
Totaal	Baten	3.477.103	3.241.605	3.275.564	3.149.255	3.003.209	2.997.507
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	2.113.161	2.185.408	2.234.430	2.154.254	2.094.878	2.098.337
	Personele lasten overig	92.465	96.966	150.716	105.716	105.716	105.716
4.2	Afschrijvingen	63.169	80.130	98.509	108.183	111.512	101.954
r	Huisvestingslasten	156.233	178.850	202.100	197.130	201.819	195.585
4.4	Overige instellingslasten	538.114	582.704	599.784	592.284	592.284	592.284
Totaal	Lasten	2.963.143	3.124.058	3.285.539	3.157.568	3.106.208	3.093.877
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	513.960	117.547	-9.975	-8.313	-102.999	-96.370

Opdracht	Stedelijk Dalton College Alkmaar	Aantal leerlingen		1.134	1.134	1.134	1.134
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	9.130.931	9.576.304	10.086.240	10.086.240	10.067.656	10.049.072
3.2	Overige overheidbijdragen	7.438	0	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	693.621	653.117	622.003	622.003	622.003	622.003
Totaal	Baten	9.831.989	10.229.421	10.708.243	10.708.243	10.689.659	10.671.076
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	6.888.223	7.358.196	7.903.278	7.589.251	7.635.124	7.694.126
	Personele lasten overig	326.140	283.148	283.148	283.148	283.148	283.148
4.2	Afschrijvingen	344.542	359.497	411.712	423.642	391.418	376.519
r	Huisvestingslasten	394.427	472.206	472.595	450.015	448.867	450.546
4.4	Overige instellingslasten	1.616.004	1.747.766	1.637.509	1.637.509	1.637.509	1.637.509
Totaal	Lasten	9.569.337	10.220.813	10.708.243	10.383.566	10.396.067	10.441.848
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	262.652	8.608	0	324.678	293.593	229.228

Opdracht	Huygens College Heerhugowaard	Aantal leerlingen		1.099	1.135	1.130	1.125
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	9.630.846	9.640.608	9.600.220	9.914.694	9.851.870	9.789.215
3.2	Overige overheidbijdragen	113.227	76.300	8.744	8.744	8.744	8.744
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	500.824	568.550	558.861	558.861	558.861	558.861
Totaal	Baten	10.244.897	10.285.458	10.167.825	10.482.300	10.419.475	10.356.820
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	6.793.910	7.060.092	7.039.151	7.114.212	7.194.241	7.312.657
	Personele lasten overig	487.080	268.699	268.699	268.699	268.699	268.699
4.2	Afschrijvingen	290.589	234.851	273.210	344.366	341.976	338.330
r	Huisvestingslasten	429.992	446.987	470.624	482.817	478.444	481.016
4.4	Overige instellingslasten	1.920.592	2.102.112	2.116.141	2.066.141	2.066.141	2.066.141
Totaal	Lasten	9.922.163	10.112.741	10.167.825	10.276.234	10.349.501	10.466.842
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	172.254	167.223	159.935	154.011
5.2	Financiële lasten	0	0	172.254	167.223	159.935	154.011
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	322.733	172.717	0	206.065	69.974	-110.022

Opdracht	Murmellius Gymnasium	Aantal leerlingen		806	820	820	820
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	6.334.303	6.278.081	5.999.703	6.103.916	6.091.133	6.078.350
3.2	Overige overheidbijdragen	14.163	0	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	653.933	600.038	593.817	593.817	593.817	593.817
Totaal	Baten	7.002.400	6.878.119	6.593.520	6.697.733	6.684.950	6.672.167
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	4.866.922	4.833.675	4.688.292	4.730.519	4.752.899	4.744.913
	Personele lasten overig	165.662	153.952	133.952	133.952	133.952	133.952
4.2	Afschrijvingen	359.793	344.197	398.945	412.238	414.695	321.766
r	Huisvestingslasten	251.641	264.557	245.022	244.697	248.020	245.502
4.4	Overige instellingslasten	1.272.580	1.239.709	1.215.760	1.215.760	1.215.760	1.215.760
Totaal	Lasten	6.916.598	6.836.090	6.681.970	6.737.166	6.765.326	6.661.892
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	85.801	42.029	-88.451	-39.433	-80.376	10.274

Opdracht	Van der Meij Sovon	Aantal leerlingen	320	320	303	280	
							
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	4.304.110	3.900.980	3.729.704	3.729.704	3.525.163	3.251.661
3.2	Overige overheidbijdragen	42.854	36.000	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	377.735	536.835	653.679	657.280	657.526	656.702
Totaal	Baten	4.724.699	4.473.815	4.383.383	4.386.984	4.182.689	3.908.364
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	3.249.039	3.242.785	3.180.046	3.153.286	3.019.477	2.833.751
	Personele lasten overig	253.900	174.097	109.314	102.783	103.027	102.211
4.2	Afschrijvingen	198.095	199.047	175.117	177.837	165.125	159.061
r	Huisvestingslasten	319.984	350.459	326.730	340.883	342.092	338.043
4.4	Overige instellingslasten	596.640	515.054	610.714	625.674	626.952	622.671
Totaal	Lasten	4.617.658	4.481.442	4.401.920	4.400.463	4.256.673	4.055.738
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	107.042	-7.627	-18.537	-13.479	-73.984	-147.374

Opdracht	BMO	Aantal leerlingen		0	0	0	0
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	0	0	0	0	0	0
3.2	Overige overheidbijdragen	31.985	0	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	1.108.811	1.235.297	1.472.207	1.472.207	1.472.207	1.472.207
Totaal	Baten	1.140.796	1.235.297	1.472.207	1.472.207	1.472.207	1.472.207
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	959.811	1.033.961	1.213.654	1.084.129	1.081.427	1.082.909
	Personele lasten overig	84.044	19.876	46.876	46.876	46.876	46.876
4.2	Afschrijvingen	27.934	31.213	30.478	39.057	40.773	37.172
r	Huisvestingslasten	10.908	14.700	14.700	14.700	14.700	14.700
4.4	Overige instellingslasten	180.639	152.000	166.500	166.500	166.500	166.500
Totaal	Lasten	1.263.336	1.251.750	1.472.207	1.351.261	1.350.277	1.348.157
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	254	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	254	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	-122.286	-16.453	0	120.946	121.931	124.050

Opdracht	Bovenschools	Aantal leerlingen	0	0	0	0	
		2017 Werkelijk	2018 Begroting	2019 Begroting	2020	2021	2022
3	Baten						
3.1	(Rijks)bijdragen OCenW	0	0	0	0	0	0
3.2	Overige overheidbijdragen	0	0	0	0	0	0
3.4	Baten werk i.o.v. derden	0	0	0	0	0	0
3.5	Overige baten	4.531.097	4.577.732	4.447.345	4.447.345	4.447.345	4.447.345
Totaal	Baten	4.531.097	4.577.732	4.447.345	4.447.345	4.447.345	4.447.345
4	Lasten						
4.1	Personele lasten Raet	690.142	794.502	259.844	744.051	743.800	743.251
	Personele lasten overig	179.190	248.658	248.158	258.158	258.158	258.158
4.2	Afschrijvingen	132.375	180.088	141.680	171.777	224.606	259.611
r	Huisvestingslasten	754.113	509.227	298.964	311.364	301.172	296.754
4.4	Overige instellingslasten	2.561.496	2.827.202	3.368.996	3.368.996	3.368.996	3.368.996
Totaal	Lasten	4.317.317	4.559.677	4.317.641	4.854.345	4.896.731	4.926.769
5	Financiële baten en lasten						
5.1	Financiële baten	0	0	0	0	0	0
5.2	Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal	Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
	Exploitatiesaldo	213.781	18.055	129.704	-407.000	-449.386	-479.424

6.4 Toelichting begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2022

Basis voor de (meerjaren)begroting 2019-2022 vormt de kaderbrief die in juni 2018 aan de GMR is voorgelegd en van een positief advies is voorzien. Daarnaast vormen de volgende uitgangspunten het kader voor de (meerjaren)begroting:

- We zijn uitgegaan van de Gemiddelde Personeels Lasten (GPL) zoals vermeldt in de regeling van 21 september 2018. In deze GPL is de salarisverhoging van 2,15% per 1 juni 2019 niet meegenomen. We gaan ervan uit dat het ministerie de salarisverhoging in de bijstelling van de GPL in 2019 geheel compenseert. In de salariskosten is deze salarisverhoging derhalve ook niet meegenomen.
- Op dit moment (november 2018) is een concept regeling 'vereenvoudiging bekostiging' bekend gemaakt. In deze rekentool gaat SOVON er 1,1% op achteruit met stapjes van 20% afbouw. In deze voorliggende begroting is met deze daling rekening gehouden.
- Gezien de reservepositie van SOVON is er voor het jaar 2019 gekozen om de reserves niet verder te laten toenemen. De begroting van SOVON heeft door dit beleidsvoornemen een exploitatieresultaat van € 0. Individuele scholen kunnen wel negatief begroten. Dit wordt gecompenseerd uit boven-schoolse middelen.
- Voor de jaren 2021 en 2022 is vooralsnog een negatief exploitatiesaldo begroot. De lagere rijksinkomsten als gevolg van de leerlingdaling moeten een verlaging van de personele lasten tot gevolg hebben. Omdat we nog niet in beeld hebben of SOVON hier tijdig in kan slagen, is een negatief saldo gepresenteerd.
- Voor de uitwerking van het strategisch beleidsplan 2019-2022 is structureel € 500.000 per jaar in de begroting opgenomen.

6.5 Ontwikkeling liquiditeit

Liquiditeit is het vermogen om op tijd aan de op korte termijn opeisbare financiële verplichtingen te voldoen. Laat de liquiditeit te wensen over, dan vormt dit een bedreiging voor de continuïteit van de stichting. De bewaking van de liquiditeit is één van de belangrijkste onderdelen van het financiële beheer in een organisatie. De liquiditeitsprognose vormt hierbij een essentieel hulpmiddel.

Een liquiditeitsprognose is een schatting van de belangrijkste ontvangsten en uitgaven per periode en stelt de stichting in staat eventuele tekorten tijdig te signaleren en adequate maatregelen te nemen. Enige ruimte in de liquiditeitsprognose is noodzakelijk om eventuele tegenvallers in de inkomende geldstroom op te vangen. Het aanhouden van geldmiddelen of kredietruimte biedt ook de mogelijkheid om te kunnen profiteren van mogelijkheden als de gelegenheid zich voordoet.

In onderstaande tabel is de liquiditeitsprognose van SOVON aangegeven voor de komende vier jaar. Zoals uit de tabel is af te lezen is de liquiditeitspositie van SOVON ruim voldoende.

Liquiditeitsprognose					
	2018	2019	2020	2021	2022
Stand liquide middelen per 1 januari	27.816.160	26.247.906	23.631.463	23.630.353	24.239.250
Ontvangsten	61.866.936	61.334.939	61.186.185	60.291.140	59.496.223
Uitgaven:					
Lasten	61.063.775	61.334.938	60.797.618	60.654.258	60.337.491
Afschrijvingen -/-	2.216.607	2.329.657	2.598.972	2.665.253	2.553.793
Investerings	4.588.022	4.946.101	2.988.649	1.693.238	1.049.810
Totaal uitgaven	63.435.190	63.951.382	61.187.295	59.682.243	58.833.508
Mutaties in liquiditeit	-1.568.254	-2.616.443	-1.110	608.897	662.715
Stand liquide middelen per 31 december	26.247.906	23.631.463	23.630.353	24.239.250	24.901.965

6.6 Overzicht reserves en vermogenspositie

De algemene reserve bedraagt per 1 januari 2018 € 14.072.733. De materiële vaste activa bedragen per 31 december 2017 € 12.625.331. De algemene reserve is dus grotendeels vastgelegd in materiële vast activa.

De algemene reserve heeft drie functies:

- Een bufferfunctie (het deel van het vermogen dat nodig is om eventuele risico's op te kunnen vangen).
- Een financieringsfunctie (de vervangingswaarde van de materiële vaste activa).
- Een transactiefunctie (de mogelijkheid om kortlopende schulden vlot te kunnen betalen).

Naast de algemene reserve zijn er nog bestemmingsreserves. Zij zijn onderdeel van het niet-vrije gedeelte van het eigen vermogen en betreffen gelden die binnen het eigen vermogen zijn afgezonderd van de algemene reserve. Zij hebben een voorlopige bestemming gekregen of betreffen gelden waarop een door derden bepaalde bestedingsverplichting rust. Het gaat om:

- Reserve risicofonds vervanging.
- Reserve risicofonds Bapo.
- Reserve nieuwbouw.
- Reserve inrichting nieuwbouw.
- Reserve onderhoud.

Hieronder is een overzicht opgenomen van het verloop van het eigen vermogen. Het exploitatieresultaat van elk jaar wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve en daarmee aan het eigen vermogen. Het meerjaren beeld wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van de nieuwe begroting.

De jaarrekening 2018 is nog niet vastgesteld en het exacte exploitatieresultaat is op dit moment nog niet bekend. Voor het overzicht wordt rekening gehouden met de werkelijke stand van de reserves per 31 december 2017 en het begrote exploitatieresultaat over 2018 van € 803.161. Indien het resultaat positief uitvalt, wordt na bestemming van de bestaande reserves, een nieuwe bestemmingsreserve "kwaliteit" geformeerd. Voorne- men is om deze reserve te benutten door in de schooljaren 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022 de onderwijstijd in relatie tot vermindering van het aantal lessen per docent, niet te reduceren. Hiermee blijft de kwaliteit van ons onderwijs op peil en onderscheiden wij ons als aantrekkelijke werkgever in de regio die werkdrukvermindering daadwerkelijk serieus neemt.

Het eigen vermogen per 1 januari 2018 is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Algemene reserve	14.072.733
Reserve risicofonds vervanging	1.576.473
Reserve risicofonds bapo	608.201
Reserve nieuwbouw	496.504
Reserve inrichting nieuwbouw	88.525
Reserve onderhoud	1.287.691
Totaal eigen vermogen	18.130.127

Overzicht verloop reserves						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatiesaldo	2.298.602	803.161	0	388.567	-363.118	-841.268
T.I.v. reserve verbouwing	0	0	0	0	0	0
T.I.v. reserve risicofonds vervanging	-757.802	44.513	224.379	224.379	224.379	224.379
T.I.v. reserve risicofonds bapo	196.601	149.395	203.673	203.673	203.673	203.673
T.I.v. reserve risicofonds overig	0	0	0	0	0	0
T.g.v. onderhoud	-80.702	-361.292	-555.185	-514.554	-468.522	-431.942
T.I.v. reserve nieuwbouw	88.926	0	0	0	0	0
T.I.v. oude inventaris	9.988	0	0	0	0	0
T.I.v. reserve inrichting nieuwbouw	6.485	0	0	0	0	0
Netto resultaat	1.762.098	635.777	-127.132	302.065	-403.588	-845.158
Algemene reserve						
Beginsaldo	13.202.652	14.964.751	15.600.528	15.473.395	15.775.461	15.371.872
T.I.v. Netto resultaat	1.762.098	635.777	-127.132	302.065	-403.588	-845.158
Eindsaldo	14.964.751	15.600.528	15.473.395	15.775.461	15.371.872	14.526.714
Reserve verbouwing						
Beginsaldo	0	0	0	0	0	0
T.g.v. resultaat	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	0	0	0	0
Reserve risicofonds vervanging						
Beginsaldo	818.671	1.576.473	1.531.960	1.307.582	1.083.203	858.824
T.I.v. resultaat	757.802	-44.513	-224.379	-224.379	-224.379	-224.379
Eindsaldo	1.576.473	1.531.960	1.307.582	1.083.203	858.824	634.445
Reserve risicofonds bapo						
Beginsaldo	804.802	608.201	458.806	255.133	51.460	-152.213
T.I.v. resultaat	-196.601	-149.395	-203.673	-203.673	-203.673	-203.673
Eindsaldo	608.201	458.806	255.133	51.460	-152.213	-355.886

Overzicht verloop reserves						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Reserve risicofonds overig						
Beginsaldo	0	0	0	0	0	0
T.g.v. resultaat	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	0	0	0	0
Reserve onderhoud						
Beginsaldo	1.206.989	1.287.691	1.648.983	2.204.168	2.718.722	3.187.244
T.g.v. resultaat	80.702	361.292	555.185	514.554	468.522	431.942
Eindsaldo	1.287.691	1.648.983	2.204.168	2.718.722	3.187.244	3.619.185
Reserve nieuwbouw						
Beginsaldo	585.430	496.504	496.504	496.504	496.504	496.504
T.g.v. resultaat	-88.926	0	0	0	0	0
Eindsaldo	496.504	496.504	496.504	496.504	496.504	496.504
Reserve oude inventaris						
Beginsaldo	9.989	0	0	0	0	0
T.g.v. resultaat	-9.988	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	0	0	0	0
Reserve inrichting nieuwbouw						
Beginsaldo	95.010	88.525	88.525	88.525	88.525	88.525
T.g.v. resultaat	-6.485	0	0	0	0	0
Eindsaldo	88.525	88.525	88.525	88.525	88.525	88.525
Totaal eigen vermogen						
Beginsaldo	16.723.543	19.022.146	19.825.307	19.825.307	20.213.874	19.850.756
T.g.v. resultaat	2.298.602	803.161	0	388.567	-363.118	-841.268
Eindsaldo	19.022.146	19.825.307	19.825.307	20.213.874	19.850.756	19.009.488

Vermogensverloop					
	2018	2019	2020	2021	2022
eigen vermogen per 1 januari	18.130.127	18.933.300	18.933.300	19.321.867	18.958.749
Exploitatieresultaat	803.173	0	388.567	-363.118	-841.268
eigen vermogen per 31 december	18.933.300	18.933.300	19.321.867	18.958.749	18.117.481
Baten	61.866.936	61.334.939	61.186.185	60.291.140	59.496.223
financiële baten	0	172.254	167.223	159.935	154.011
Totale baten	61.866.936	61.507.193	61.353.408	60.451.075	59.650.234
weerstandsvermogen per 31 december in percentage	31%	31%	31%	31%	30%

In de laatste regel van deze tabel is het weerstandsvermogen in percentages berekend. Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang voor het geval zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.

De richtlijn van de minister van OCW is dat dit percentage, afhankelijk van het risicoprofiel, gemiddeld ligt tussen de 10% en 40%. Ons weerstandsvermogen ligt in de jaren 2019 tot en met 2022 binnen deze grenzen.

6.7 Risicoanalyse

6.7.1 Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het huidige model voor de meerjarenbegroting is zo opgebouwd dat het één op één aansluit bij de totstandkoming van de begroting 2019. Daarnaast wordt bij het opstellen van de begroting van enig kalenderjaar direct een doorrekening gemaakt naar de jaren die erop volgen. Hierbij zijn de belangrijkste indicatoren, zoals het aantal leerlingen, de loonkosten, (her)investeringen en taakstelling en vacatureruimte op een interactieve manier te beïnvloeden. Tenslotte worden per school meerjarenbegrotingen geconsolideerd met de begroting van het BMO en de bovenschoolse budgetten zodat één bestuursbegroting ontstaat.

Een dergelijke aanpak stelt de scholen in staat scenario's te onderzoeken en tegen elkaar af te wegen, zonder dat direct de schoolbestuurlijke effecten ervan uit het oog worden verloren. De begroting en meerjarenbegroting zijn daarmee geïntegreerd in één model. Maatregelen kunnen hiermee nog meer planmatig en resultaatgericht worden doorgerekend.

Een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, zorgen dat de financiële verslaggeving betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en

voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het bestuur onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt.

Het interne risicobeheersingssysteem bestaat uit:

- De planning- en control cyclus. Deze is beschreven in hoofdstuk 4.
- De kwaliteitscyclus:
 - Naast de personele en financiële rapportages worden eens per jaar ook rapportages gemaakt over de (kwalitatieve) opbrengsten van de scholen en de onderwijstijd. Deze resultaten worden jaarlijks door de bestuurder besproken met de schoolleiders.
- Intern toezicht
 - In het kader van de uitvoering van de Code Goed Onderwijsbestuur heeft de Raad van Toezicht profielen gemaakt van de functies en op basis van deze profielen kandidaten geselecteerd. Er is een rooster van aftreden gemaakt. Volgens dit rooster treedt er elk jaar een lid van de Raad van Toezicht af en als deze niet wil of mag worden herbenoemd, wordt voor de nieuwe kandidaat een profielschets opgesteld. De mogelijkheden van intern toezicht zijn door de bestuurder en de schoolleiders verder verkend aan de hand van de resultaten van de scholen. Hoofddoel van het toezicht door de Raad van Toezicht is te toetsen of het College van Bestuur de doelstellingen van de stichting realiseert. Bij het door de Raad van Toezicht uitgeoefende toezicht kunnen twee aspecten worden onderscheiden.
 - Het externe aspect richt zich op de realisering van onderwijsdoelen die door de organisatie zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.
 - Het interne aspect richt zich op de realisering van doelen op strategisch en beleidsmatig niveau met als kernactiviteit aandacht voor het onderwijs, de organisatie, de kwaliteit en de veiligheid.

6.7.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De afgelopen jaren zijn alle risico's voor het schoolbestuur in kaart gebracht en zijn passende en efficiënte maatregelen genomen om deze risico's zoveel mogelijk af te dekken. Daarnaast zijn door samenwerking en het opzetten van gezamenlijke activiteiten, het inhuren van diensten en het afsluiten van gezamenlijke contracten op bestuursniveau zoveel mogelijk (financiële) voordelen gerealiseerd.

Het beleid van de stichting is erop gericht om zo min mogelijk risico's te lopen. De stichting loopt de volgende risico's:

Rijksbekostiging

- Het verloop van de toekomstige leerlingaantallen is zeer moeilijk in te schatten. Zowel in Alkmaar-Zuidwest, Bergen en Heiloo als in de gemeente Hollands Kroon is vanaf 2017 tot 2029 sprake van forse krimp van het aantal 12-jarigen. Dit zal uiteraard de aanmelding voor een aantal SOVON-scholen negatief beïnvloeden, naar verwachting op bestuursniveau minimaal 10-15%, maar mogelijk 20%. Dit maakt het zeer lastig om deugdelijke meerjarenbegrotingen af te geven, omdat het onduidelijk is wat de inkomsten zijn. Hierdoor kan onvoldoende op de inzet van formatie worden ingespeeld bij het teruglopen van de leerlingaantallen, met als gevolg grote financiële lasten ten opzichte van de ontvangen bekostiging. Het gevolg van deze terugloop kan ook een heviger concurrentieslag met collega-scholen en schoolbesturen zijn. Daarnaast kan ook in stabiele kernen (Alkmaar-Noord, Langedijk, Heerhugowaard) de concurrentie met het bijzonder onderwijs leiden tot lagere of juist hogere aanmeldingen voor SOVON-scholen.

- Bij leerlingdaling en bij onvoldoende natuurlijk verloop zal er boventaligheid ontstaan doordat door cao-regelingen vast aangestelden niet op korte termijn ontslagen kunnen worden.

Personeel

- De stichting loopt risico als de flexibele personele schil en het natuurlijk verloop de daling van rijksinkomsten niet kan opvangen.
- De personele lasten vormen de grootste kostenpost van SOVON. De ontwikkeling van de personele lasten is een risico element op de lange termijn. De personele lasten nemen toe. De werkgeverslasten nemen toe, terwijl de rijksoverheid deze niet volledig compenseert.
- Daarnaast is er het risico van het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwam) personeel. De krapte op de arbeidsmarkt versterkt dit risico.

Huisvesting

- Op enkele scholen is op dit moment sprake van substantiële leegstand. Wanneer het aantal 12-jarigen verder zal teruglopen, kan er in de toekomst bij meer scholen leegstand ontstaan. Daarbij is het moeilijk in te schatten wat de leegstand aan kosten met zich meebrengt.
- De nieuwbouw voor het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard is in 2018 gestart. SOVON treedt hierbij op als bouwheer. Een goede projectadministratie en voortgangscntrole is cruciaal.

Rijksbeleid

- De beleidswijzigingen van de overheid de afgelopen vier jaar hebben geleid tot niet-voorspelde forse fluctuaties in de inkomsten van de besturen voor voortgezet onderwijs, meestal naar beneden, maar soms ook naar boven. Het maken van een betrouwbare meerjarenbegroting is lastig, gelet op deze koerswijzigingen van de overheid.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In mei 2018 is de AVG van kracht geworden. Het niet naleven van de nieuwe Europese privacywetgeving kan een organisatie op forse boetes komen te staan van in potentie vele miljoenen euro's. Richting de onderwijssector heeft de toezichthouder – de Autoriteit Persoonsgegevens – aangegeven dat het eerste jaar van implementatie (mei 2018 tot mei 2019) een jaar is waarin instellingen volop de gelegenheid krijgen voor adequate uitrol van het in het kader van de AVG benodigde instrumentarium en dat het uitdelen van boetes niet snel voor de hand zal liggen. Niettemin heeft SOVON ontwerp en implementatie van dit instrumentarium snel en stevig ter hand genomen, opdat de organisatie reeds vanaf schooljaar 2018-2019 maximaal 'AVG-proof' opereert.

Bijlage 1: 'poster' met strategische beloftes en doelen 2019-2022

